

ร่วมขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาวะอีสาน
เพื่อความอยู่เย็นเป็นสุขของคนอีสาน

พิธีลงนามความร่วมมือวิชาการทวิภาคี มข.-สช

8 พฤษภาคม 2551 ณ สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น

A540..JT3
ธ161ธ
2551

**"ร่วมขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาวะอีสาน
เพื่อความอยู่เย็นเป็นสุขของคนอีสาน..."**

ที่ปรึกษา

ศ.เกียรติคุณ ดร.สมนธ์ สกลไชย

อธิการบดีมหาวิทยาลัยขอนแก่น

นพ.อำพล จินดาวัฒนะ

เลขาธิการคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ

รองศาสตราจารย์ ดร.กิตติชัย ไตรรัตนศิริชัย

รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและการถ่ายทอดเทคโนโลยี มข.

ศาสตราจารย์ นพ.สุทธิพันธ์ จิตพิมลมาศ

ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา มข.

รองศาสตราจารย์ ดร.ธาดา สุทธิธรรม

คณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มข.

บรรณาธิการ

ชนะจักร เป็นบำรุง

คณะทำงาน

เจริญญา วงษ์พรหม วิสุทธิ บุญญะโสภิต สมพร เฟ็งคำ

ชนะจักร เป็นบำรุง พัชรินทร์ ฤชวรารักษ์ บำเพ็ญ ไชยรักษ์

พิมพ์ครั้งแรก

พฤษภาคม 2551

จำนวนพิมพ์

200 เล่ม

แบบปก/รูปเล่ม

ธรรมดา ค้ำขึ้น

จัดพิมพ์

โครงการพัฒนาความร่วมมือเพื่อเสริมสร้าง

กระบวนการนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาวะ ภาคอีสาน (พสส.)

สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น 40002

โทร.043-202413 ต่อ 404 โทรสาร 043-202414

www.rdikku.ac.th e-mail address: jarwon@kku.ac.th

สนับสนุนโดย

สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ

พิธีลงนามบันทึกความร่วมมือ วิชาการทวิภาคี

ระหว่าง มหาวิทยาลัยขอนแก่น และ
สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ

WA 540.JT3 ๒161๙ 2551

* BK 0 0 0 0 0 0 1 7 8 2 *

ร่วมขับเคลื่อน โขบายสาธารณะเพื่อสุ...

สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ

วันพฤหัสบดีที่ 8 พฤษภาคม 2551

ณ ห้องประชุมสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ร่วมขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะ
เพื่อสุขภาวะอีสาน
เพื่อความอยู่เย็นเป็นสุข
ของคนอีสาน...

1 นโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ (Healthy Public Policy: HPP)

การดำเนินนโยบายสาธารณะต่างๆ ที่ให้ความสำคัญต่อสุขภาพ/สุขภาพ เรียกว่า "นโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ" หรือ "นโยบายสาธารณะที่ดี" (Healthy Public Policy) เพราะเป็นการสร้างหลักประกันความมั่นคงด้านสุขภาพอย่างหนึ่ง เช่น นโยบายสาธารณะด้านการคมนาคมที่ให้ความสำคัญกับความปลอดภัยของผู้ใช้รถใช้ถนน มุ่งดำเนินมาตรการต่างๆ เพื่อลดการตายและการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุบนท้องถนน นโยบายส่งเสริมเกษตรกรรมปลอดสารพิษ นโยบายควบคุมเพื่อลดการใช้สารเคมีในการเกษตร เป็นต้น เหล่านี้คือตัวอย่างนโยบายสาธารณะที่เอื้อต่อสุขภาพ ซึ่งก็เป็นหลักประกันให้กับมหาชนได้ว่าจะมีสุขภาพหรือไม่เสียสุขภาพอย่างไม่สมควร

องค์การอนามัยโลกให้ความหมายของนโยบายสาธารณะที่เอื้อต่อสุขภาพไว้ว่า คือ "นโยบายสาธารณะที่แสดงความห่วงใยอย่างชัดเจนในเรื่องสุขภาพพร้อมที่จะรับผิดชอบต่อผลกระทบทางสุขภาพที่อาจเกิดขึ้นจากนโยบายนั้น ขณะเดียวกันก็เป็นนโยบายที่มุ่งสร้างเสริมสิ่งแวดล้อมทั้งทางสังคมและกายภาพที่เอื้อต่อการมีชีวิตที่มีสุขภาพดี และมุ่งให้ประชาชนมีทางเลือกและสามารถเข้าถึงทางเลือกที่ก่อให้เกิดสุขภาพที่ดีได้"

ใน พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ พ.ศ.2550 ที่คนไทยทุกฝ่ายช่วยกันจัดทำขึ้นเพื่อให้เป็นกฎหมายแม่บทของระบบสุขภาพ ให้คำจำกัดความเรื่องนี้ว่า คือ "แนวทางการพัฒนาที่มุ่งสร้างสภาพแวดล้อมทั้งทางสังคมและทางกายภาพที่เอื้อต่อการมีสุขภาพทำให้ประชาชนเข้าถึงทางเลือกที่ก่อให้เกิดสุขภาพ"

นโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพที่ดีต้องคำนึงถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อสุขภาพ ได้แก่ สันติภาพ(ความสงบสุข) ที่อยู่อาศัย อาหาร รายได้ ระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมที่มั่นคง ทรัพยากรที่ยั่งยืน ความเป็นธรรมและความเท่าเทียมกันในสังคม

ผู้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ ควรประกอบด้วยผู้คนที่มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายในสังคม ได้แก่ ฝ่ายการเมือง รัฐบาล ราชการ องค์กรอิสระต่างๆ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรพัฒนาเอกชน ภาคธุรกิจเอกชน นักวิชาการ สื่อมวลชน ชุมชน และประชาชนเอง

2 HPP จากแนวคิดสู่การขับเคลื่อนเพื่อสุขภาวะคนอีสาน

ในปี 2550 ได้มีการประกาศ "พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ.2550" ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อสร้างเครื่องมือปฏิรูประบบสุขภาพของสังคมไทย ภายใต้กระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งนี้ "นโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ" ถือเป็นส่วนหนึ่งของพระราชบัญญัติดังกล่าว โดยมีแนวคิดหลักในการสร้างเสริมสุขภาพ ด้วยการผลักดันให้การตัดสินใจหรือการดำเนินนโยบายหรือโครงการใดๆ ของภาครัฐ เอกชน หรือชุมชนท้องถิ่น ต้องแสดงความห่วงใยและความรับผิดชอบต่อสุขภาพของประชาชน ขณะเดียวกันก็มุ่งสร้างสิ่งแวดล้อมทั้งทางธรรมชาติ เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองให้เอื้อต่อการมีสุขภาพที่ดี และมีทางเลือกให้ประชาชนเพื่อสร้างสุขภาพที่ดี โดยมีสำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติเป็นแกนหลักในการผลักดันส่งเสริมสนับสนุนกระบวนการพัฒนานโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ (Healthy Public Policy-HPP)

มหาวิทยาลัยขอนแก่น โดย สถาบันวิจัยและพัฒนา (RDI) เป็นหน่วยงานที่มีปณิธานในการ "สร้างและบูรณาการองค์ความรู้การวิจัยเพื่อพัฒนาชุมชนและสังคมที่ยั่งยืนโดยมีคนเป็นศูนย์กลาง" จึงอาสาเป็นหน่วยงานกลางเชื่อมประสานการทำงานกับสำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติอย่างมีส่วนร่วมจากหลายภาคส่วน ทั้งนักวิชาการภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยขอนแก่น องค์กรพัฒนาเอกชน หน่วยงานราชการและภาคประชาสังคมและประชาชน โดยมีเป้าหมาย เพื่อให้เกิดกระบวนการนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพขึ้นในภูมิภาคอีสาน อันจะนำไปสู่สังคมอีสานที่อยู่เย็นเป็นสุข ซึ่งในปี 2550 สข. และ RDI ได้ประสานงานกับองค์กรภาคีเครือข่าย นักวิชาการ นักพัฒนาเอกชน องค์กรภาคประชาชน จัดเวทีวิชาการเพื่อการพัฒนา นโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาวะขึ้นอย่างต่อเนื่อง อาทิ เวทีวิชาการ "บทบาทของ มข. ต่อกระบวนการพัฒนา HPP ในพื้นที่ภาคอีสาน" และ เวที "อีสานสาธารณะ ทบทวนประสบการณ์วิชาการสู่ นโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ"

จนกระทั่งเมื่อต้นปี 2551 ที่ผ่านมา ทั้งสองหน่วยงานร่วมก่อตั้ง "โครงการพัฒนาความร่วมมือเพื่อเสริมสร้างกระบวนการนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาวะภาคอีสาน" หรือ พสส. ขึ้น อันนำมาสู่การลงนามในบันทึกร่วมมือวิชาการทวิภาคีอย่าง

เป็นทางการ ระหว่าง มหาวิทยาลัยขอนแก่น และสำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ ในวันที่ 8 พฤษภาคม 2551 เพื่อให้หน่วยงานทั้งสองเป็นหน่วยงานหลักในการร่วมกันขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพภาคอีสานร่วมกับเครือข่ายภาคีภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน ตลอดจนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาสุขภาวะของประชาชนในภูมิภาคอีสานต่อไป

3 ความร่วมมือวิชาการทวิภาคี มข.-สช. 2551: ร่วมกันทำอะไร?

บันทึกความร่วมมือฉบับนี้ ให้ความสำคัญในการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดระหว่างมหาวิทยาลัยขอนแก่น และ สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ ในการพัฒนาสุขภาวะของประชาชนทั้งในมหาวิทยาลัย ในจังหวัดขอนแก่น และในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผ่านการทำงานทางวิชาการเพื่อพัฒนานโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ (ซึ่งหมายถึงนโยบายสาธารณะที่แสดงความห่วงใยอย่างชัดเจนในเรื่องสุขภาพ พร้อมทั้งจะรับผิดชอบต่อผลกระทบทางสุขภาพที่อาจเกิดขึ้นจากนโยบายนั้น ขณะเดียวกันก็เป็นนโยบายที่มุ่งสร้างเสริมสิ่งแวดล้อมทั้งทางสังคมและกายภาพที่เอื้อต่อการมีชีวิตที่มีสุขภาพดี และมุ่งให้ประชาชนมีทางเลือกและสามารถเข้าถึงทางเลือกที่ก่อให้เกิดสุขภาพดีได้) โดยได้กำหนดบทบาทและพันธกิจที่สำคัญในกรอบความร่วมมือของทั้งสองฝ่าย ดังนี้

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ประกาศเป็นนโยบายของมหาวิทยาลัยขอนแก่นที่จะเป็นศูนย์กลางการพัฒนา นโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพแบบมีส่วนร่วม เพื่อระดมศักยภาพของหน่วยงานในสังกัดมาร่วมทำงานพัฒนานโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพอย่างหลากหลายและต่อเนื่อง โดยประสานเครือข่ายทั้งภาควิชาการ ภาครัฐ เอกชน และภาคประชาชนทั้งภายในและ

ภายนอกมหาวิทยาลัยเพื่อให้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนา นโยบาย สาธารณะเพื่อสุขภาพอย่างกว้างขวาง

ทั้งนี้ มหาวิทยาลัยจะแต่งตั้งกลไกพหุภาคีเพื่อพัฒนากระบวนการนโยบาย สาธารณะเพื่อสุขภาพ ทำหน้าที่วางแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการ ดำเนินการตาม แผน ติดตามและประเมินผล ตลอดจนการทบทวนแผนที่วางไว้อย่างเป็นระบบ รวมทั้ง จัดสรรงบประมาณบางส่วน เพื่อสนับสนุนกระบวนการและกลไกการพัฒนา นโยบาย สาธารณะเพื่อสุขภาพ

นอกจากนั้น จะสนับสนุนการพัฒนาของสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัย ขอนแก่น ให้สามารถทำหน้าที่เป็นหน่วยงานเลขานุการของกลไกการพัฒนา นโยบาย สาธารณะเพื่อสุขภาพรวมทั้งสนับสนุนการสื่อสารสาธารณะเพื่อให้สังคมได้รับรู้และ เข้ามามีส่วนร่วมได้อย่างเหมาะสม"

สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ

"สนับสนุนและเข้าร่วมในการดำเนินการเพื่อผลักดันให้มหาวิทยาลัยขอนแก่น เป็นศูนย์กลางการพัฒนา นโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ เพื่อการพัฒนาสุขภาพของ ประชาชนทั้งในมหาวิทยาลัย ในจังหวัดขอนแก่น และในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดย สนับสนุนงบประมาณตามความจำเป็น และประสานงานกับองค์กรแหล่งทุนอื่นเพื่อ สนับสนุนการทำงานของกลไกและกระบวนการพัฒนา นโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ รวมทั้งร่วมสนับสนุนการดำเนินการพัฒนา นโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพตามแผน ยุทธศาสตร์ และแผนปฏิบัติการที่เกิดจากการตกลงร่วมกัน โดยเน้นการใช้ศักยภาพ ของมหาวิทยาลัยไปหนุนการดำเนินงานของภาคประชาชนและภาครัฐในพื้นที่

นอกจากนั้น สช. ยังจะร่วมประสานงานกับเครือข่ายทั้งภาควิชาการ ภาครัฐและ ภาคประชาชนที่อยู่ภายนอกมหาวิทยาลัยขอนแก่นให้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการ พัฒนา นโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพตามความเหมาะสม รวมทั้งร่วมผลักดันข้อเสนอ เชิงนโยบายที่เกิดจากการดำเนินงานข้างต้นให้เป็นนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพที่ นำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมในระดับต่างๆ ผ่านกลไกตามพระราชบัญญัติ สุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ และสนับสนุนให้มีการสื่อสารสาธารณะเพื่อให้สังคมได้ รับรู้และเข้ามามีส่วนร่วมอย่างเหมาะสม"

จากหลักการความร่วมมือดังกล่าว หน่วยงานทั้งสองได้เริ่มวางรูปแบบ กลไก และกรอบแนวทางการทำงานขับเคลื่อนHPP ในอนาคตไว้ร่วมกัน โดยจะจัดตั้ง **คณะกรรมการชี้ทิศทาง (Steering committee)** ซึ่งประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิจาก มข. สข. และภาคีเครือข่าย ทั้งหน่วยงานภาครัฐ เอกชน องค์กรภาคประชาชนทำหน้าที่ เสนอแนวทาง ทิศทาง และประเด็นการทำงานแก่ **คณะทำงาน (Working Group)** ซึ่งประกอบด้วยนักวิชาการ บุคลากรประสานงาน และบริหารจัดการ ภายใต้**โครงการพัฒนาความร่วมมือเพื่อเสริมสร้างกระบวนการนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาวะภาคอีสาน" หรือ พสส.** โดยรูปแบบการดำเนินโครงการในช่วงต้น อาจจะเน้นกระบวนการ การศึกษาวิจัย การจัดเวทีสาธารณะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อสร้างองค์ความรู้ในประเด็นที่จะขับเคลื่อน นำไปสู่การสังเคราะห์องค์ความรู้เพื่อเผยแพร่ และรณรงค์ รวมทั้งจัดทำ ข้อเสนอเชิงนโยบายแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

4

ตัวอย่างประเด็นนโยบายสาธารณะ

เพื่อสุขภาวะ (เบื้องต้น) ที่จะร่วมกันขับเคลื่อน โดยประชาคมอีสาน 2551-2552

ตลอดระยะเวลาการทำงานร่วมกันระหว่างนักวิชาการจาก สข. และ มข. ในปี 2550 ทั้งการทำงานวิจัยเชิงปฏิบัติการ ตลอดจนการจัดเวทีสาธารณะต่างๆ ในพื้นที่ภาคอีสาน ทั้งสองฝ่ายได้ร่วมกันสังเคราะห์ประเด็นการขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะที่สามารถเชื่อมโยงต่อการพัฒนาสุขภาวะของสังคมและชุมชนท้องถิ่นอีสานใน 5 ประเด็นหลัก ซึ่งมีทั้งในเชิงพื้นที่ (Area Base) และเชิงประเด็น (Issue Base) อันได้แก่

■ มหาวิทยาลัยขอนแก่น: ชุมชนแห่งสุขภาวะ (KKU Healthy Campus)

มหาวิทยาลัยขอนแก่น "ขุมปัญญาแห่งอีสาน" เป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกในภูมิภาคอีสานที่มีอายุกว่า 4 ทศวรรษ ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องทั้งด้านการขยายขอบเขตเนื้อหากาเรียนการสอน การวิจัย ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และร่วมพัฒนาท้องถิ่นในทุกระดับ จนปัจจุบันพื้นที่กว่า 5,800 ไร่ ของ มข. ซึ่งรองรับนักศึกษา คณาจารย์ บุคลากรในทุกภาคส่วน กว่า 20,000 คน รวมทั้งผู้อาศัยอื่นๆ ไม่น้อยกว่าประชากรหลัก ทำให้ มข. กลายเป็นชุมชนขนาดใหญ่ ที่มีประชากรหลากหลายภูมิฐานะมาอยู่ร่วมกัน การพัฒนาอาคารเรียน สำนักงาน ที่อยู่อาศัย สถานบริการต่างๆ หรือระบบสาธารณูปโภคที่อำนวยความสะดวกแก่ผู้อาศัย 40,000 - 50,000 คน นำมาซึ่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ขณะที่ปัญหาต่างๆ ที่เพาะบ่มและขยายตัวออกไปเฉกเช่นชุมชนเมืองใหญ่ทั่วไป ไม่ว่าจะเป็นปัญหาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม ปัญหาขยะ น้ำเสีย เสียงดัง มลพิษทางอากาศ การจราจร อาชญากรรม และความแปลกแยกทางวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของสมาชิกชุมชน ทำให้ บางครั้งคุณภาพชีวิตและ "สุขภาวะของชาวชุมชน มข." ยังต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ซึ่งแม้สมาชิกชุมชนและผู้บริหารจะตระหนักถึงสภาพการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว และมีความพยายามที่จะพัฒนาชุมชนแห่งนี้ด้วยกระบวนการ ตลอดจนกิจกรรมที่หลากหลายโดยเฉพาะในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา

การเสริมสร้าง มข. ให้เป็นชุมชนที่มีสุขภาวะ คือ มีความสงบสุข ที่อยู่อาศัยดี มีรายได้ ระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมที่มั่นคง มีทรัพยากรที่ยั่งยืน มีความเป็นธรรมและความเท่าเทียมกันในสังคมช่วงต่อไป จึงเป็นเรื่องที่ประชากร มข. ทุกภาคส่วนต้องร่วมกันสานสรรค์ต่อไปให้บรรลุเป้าหมาย เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และขยายผลสู่ชุมชนอื่นในภาคอีสาน และสังคมไทย รวมทั้งขับเคลื่อนสู่ระดับนโยบายสาธารณะในที่สุด...

■ ขอนแก่น : เมืองแห่งสุขภาพะ (Khon Kaen Healthy City)

ขอนแก่น เมืองหลักแห่งภาคอีสานที่มีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านเศรษฐกิจ โครงสร้างพื้นฐาน และจำนวนประชากรผู้อยู่อาศัยกว่า 1.8 ล้านคน ซึ่งเฉพาะใน อาณาเขตพื้นที่ 46 ตารางกิโลเมตร ของเทศบาลนครขอนแก่น ที่มีประชากรกว่า 1.3 แสนคน อันเป็นที่มาของปัญหาต่างๆ ทั้งปัญหาเศรษฐกิจ การทำมาหากิน ระบบนิเวศ ชุมชนแออัด ความไม่เท่าเทียมกันของการได้รับบริการสาธารณสุขไปจากภาครัฐ และ ปัญหาสิ่งแวดล้อม

เพื่อส่งเสริมสุขภาพะของความเป็นเมืองสำหรับการอยู่อาศัย การทำงาน และ การศึกษา จึงจำเป็นต้องพัฒนาเมืองขอนแก่นให้เป็นเมืองน่าอยู่ภายใต้แนวคิดการ พัฒนาที่ยั่งยืนภายใต้หลักเศรษฐกิจพอเพียง ที่แสวงหาสมดุลระหว่างการพัฒนาทาง เศรษฐกิจ กับการพัฒนาทางสังคมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งองค์การอนามัยโลก (World Health Organization) ก็ได้กล่าวถึงลักษณะทางกายภาพของเมืองน่าอยู่ไว้ว่า ให้มี สิ่งแวดล้อม อากาศและที่อยู่อาศัยที่สะอาด และมีคุณภาพ มีระบบนิเวศที่สมดุลและยั่งยืน มีโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น สำหรับคุณลักษณะอื่นๆ ที่สำคัญ ได้แก่ การมีวัฒนธรรม และเอกลักษณ์ชุมชน การมีระบบดูแลสุขภาพ ระบบเศรษฐกิจและการใช้ทรัพยากร หลากหลาย อย่างสมดุล มีนวัตกรรมและประชาชนมีส่วนร่วม รวมทั้งชุมชนมีความ เกื้อกูลต่อกัน โดยดัชนีชี้วัดความเป็นเมืองน่าอยู่ 4 ด้าน คือ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม และกายภาพ ด้านเศรษฐกิจ และด้านการบริหาร จะเป็นตัวบ่งชี้ความน่าอยู่อาศัยของเมือง ในการสรรค์สร้างความสุขมวลรวมของประชาชน (GNH-Gross National Happiness)

ตั้งแต่อดีต จนถึงปัจจุบัน การพัฒนาความสุขมวลรวมของประชากร ในเชิง วิชาการ หรือสุขภาพะ ในเชิงการพัฒนาของคนขอนแก่น ได้รับการสนองตอบอย่างค้อมเนื่อง มาแล้วจากประชาคมขอนแก่นในหลายกรณี โดยองค์กรชุมชนท้องถิ่นที่มีภาคี เครือข่าย เข้มแข็งในระดับหนึ่ง แต่หากเราพยายามร่วมกันแก้ไข้ปัญหาและพัฒนาชุมชนขอนแก่น ให้มีความสมบูรณ์เชิงสุขภาพะมากขึ้น ให้เกิดการมีส่วนร่วมอย่างยั่งยืน "เมืองขอนแก่น" จะกลายเป็นชุมชนแห่งสุขภาพะในระดับเมืองใหญ่ที่เป็นแม่แบบในการขับเคลื่อนนโยบาย สาธารณะเพื่อสุขภาพะแก่เมืองอื่นๆ ต่อไป...เราเชื่อเช่นนั้น!

■ อีสานกับความมั่นคงด้านอาหาร (Esan: Food Security)

ความมั่นคงทางอาหารโดยภาพรวมแล้วหมายถึง การมีปริมาณอาหารเพียงพอสำหรับบริโภคทั้งภายในครอบครัว ชุมชน และชุมชนอื่นๆ โดยอาหารนั้นควรมีความปลอดภัย มีหลากหลายครบถ้วนตามหลักโภชนาการและสอดคล้องกับวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่น มีระบบการผลิตที่เกื้อหนุน รักษาความสมดุลของระบบนิเวศ สร้างความหลากหลายทางชีวภาพและใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม มีระบบการจัดการผลผลิตที่สอดคล้องเหมาะสม เป็นธรรม มีการกระจายอาหารอย่างทั่วถึงทั้งในระดับครอบครัวและชุมชน และมีความมั่นคงทางการผลิต ทั้งที่ดิน น้ำและทรัพยากรเพื่อการผลิต และสร้างความมั่นคงในอาชีพเกษตรกรผู้ผลิต

ในอดีตที่ผ่านมาจากกระแสการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ในระดับโลก โดยเฉพาะการเข้ามาของระบบทุนนิยม ได้ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางอาหารของประเทศ ทำให้สังคมไทยเปลี่ยนแปลงจากการพึ่งตนเองที่เกษตรกรผลิตเพื่อบริโภคในครัวเรือนมาเป็นการผลิตเชิงพาณิชย์มากขึ้น เกษตรกรเร่งนำทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่มาใช้ประโยชน์เพื่อสร้างรายได้โดยไม่คำนึงค่าและขาดสมดุล ก่อให้เกิดปัญหาดรามมาอย่างมากมาย ไม่ว่าจะเป็นการล้มละลายของเกษตรกร ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม เช่น การขาดความอุดมสมบูรณ์ของดินและแหล่งน้ำ การลดลงอย่างรวดเร็วของแหล่งอาหารจากธรรมชาติ ความหลากหลายของพืชลดลง ความเสี่ยงต่อการบริโภคอาหารที่มีสารพิษ ความสามารถในการพึ่งตนเองเพื่อการผลิตอาหารน้อยลง ต้องพึ่งพิงอาหารในระบบตลาดมากขึ้น ส่งผลให้เกษตรกรต้องซื้ออาหารแพง และยังส่งผลต่อวิถีชีวิตดั้งเดิมของชุมชนที่มีการแบ่งปันกันในระดับรากหญ้าของสังคมไทยเลือนหายไป

ในช่วงปี 2550-2551 ที่ผ่านมา ปัญหาความมั่นคงทางอาหารดังกล่าว มีความรุนแรงมากขึ้น เนื่องจากสถานการณ์ราคาน้ำมันในตลาดโลกปรับตัวสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว และต่อเนื่อง ส่งผลให้ประเทศที่พึ่งพาการนำเข้าน้ำมันจากต่างประเทศได้รับผลกระทบอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ หลายประเทศจึงมีนโยบายส่งเสริมการประหยัดพลังงานโดยใช้พืชพลังงานทดแทน ทำให้เกษตรกรในหลายพื้นที่นำพื้นที่ปลูกพืชอาหาร ไปปลูกพืชพลังงานทดแทน ส่งผลกระทบต่อการผลิตอาหารมีปริมาณลดน้อยลง ขณะที่ความ

ต้องการอาหารในตลาดโลกมีสูงขึ้น เกิดสภาวะไม่สมดุลด้านอาหาร คือ อาหารเริ่มขาดแคลนและมีราคาสูงขึ้น นอกจากนั้น พื้นที่ผลิตพืชอาหารบางแห่งประสบปัญหาภัยธรรมชาติ ยิ่งทำให้การขาดแคลนอาหารกลายเป็นปัญหาวิกฤตประเด็นสำคัญของโลก

ภาคอีสาน อันเป็นแหล่งพื้นที่เพาะปลูกพืชที่มีขนาดกว้างขวางของประเทศ เป็นที่จับตามองของสังคมว่าจะสามารถสร้างความสมดุลระหว่างพืชพลังงาน และพืชอาหารได้อย่างไร รวมทั้งกระแสการทำเกษตรอินทรีย์ที่มีความพยายามที่จะขยายพื้นที่และแนวคิดสู่เกษตรกรอีสานอย่างกว้าง เพื่อจะต้านเกษตรเคมีที่เชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับระบบ "เกษตรพันธะสัญญา" (Contract Farming) ที่ยังขยายพื้นที่เพาะปลูกพืชโดยใช้เมล็ดพันธุ์ของบริษัทข้ามชาติอย่างแพร่หลาย ซึ่งเป็นปัญหาใหญ่ที่จะส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ วิถีชีวิต และสุขภาวะของคนอีสานอย่างยิ่ง

นโยบายสาธารณะด้านความมั่นคงทางอาหาร (Food Security) จึงเป็นหนึ่งในประเด็นหลักที่ทั้ง มข. - สข. จะต้องร่วมกันขับเคลื่อนเพื่อสร้างทางเลือกที่สมดุลของการผลิตทางการเกษตรต่อภูมิภาคนี้อย่างเร่งด่วน...

■ อีสานกับความมั่นคงของมนุษย์และสังคม (Esan: Human & Social Security)

ภาคอีสานมีประชากร 1 ใน 3 ของประเทศ หรือประมาณ 20 ล้านคน ซึ่งจำนวนประชากรที่มากมายดังกล่าว เมื่อเทียบกับจำนวนพื้นที่และทรัพยากรของภูมิภาคที่แม้จะขาดความอุดมสมบูรณ์ไปบ้าง แต่ในอดีตภาคอีสานก็ยังมีทรัพยากร ดิน น้ำ ป่าไม้ แร่ธาตุ ที่สามารถหล่อเลี้ยงผู้คนในท้องถิ่นมาได้อย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมตามแผนพัฒนาที่ส่วนใหญ่มุ่งขยายฐานการพัฒนาประเทศด้วยอัตราความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ได้พรากเอาทรัพยากร และวิถีการพึ่งตนเองของประชากรในท้องถิ่นนี้ออกจากพื้นที่ การทำมาหากินผิดเคืองขึ้นเรื่อยๆ ขณะที่ทรัพยากรธรรมชาติถูกบุกรุกทำลายเพื่อขยายพื้นที่การผลิตพืชพาณิชย์ เกิดการอพยพแรงงานอย่างมหาศาลจากอีสานสู่เมืองและศูนย์กลาง ตลอดช่วง 4 ทศวรรษหลังของการพัฒนาประเทศ

ความมั่นคงของคนอีสาน ถูกสั่นคลอน... วิถีชีวิต วัฒนธรรมชุมชนถูกกระทบ สุขภาวะคนอีสานเปลี่ยนไป ต้องพลัดพรากครอบครัวเพื่อหางานเลือกด้านรายได้ เกิดปัญหาแรงงานอพยพออกนอกชุมชน เมื่อเมืองต้องเผชิญวิกฤตเศรษฐกิจ แรงงานอีสานบางส่วนตัดสินใจเป็นแรงงานคืนถิ่น สู่ทางเลือกการรับงานมาทำที่บ้านเป็น "แรงงานนอกระบบ" ที่เผชิญภาวะความไม่มั่นคงทั้งด้านรายได้ สุขภาพจากการทำงานที่เสี่ยงอันตราย และขาดสวัสดิการยามเจ็บไข้ได้ป่วย จนถึงชราภาพ

ด้านแรงงานภาคเมืองในพื้นที่อีสาน เกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานข้ามชาติเข้ามาทำงานทดแทนแรงงานพื้นที่ โดยเฉพาะตามรอยต่อพรมแดนประเทศเพื่อนบ้าน นำไปสู่ปัญหา "แรงงานข้ามชาติ" ที่ส่วนหนึ่งลักลอบเข้ามาทำงานผิดกฎหมาย เกิดปัญหาการค้ามนุษย์ ซึ่งละเมิดทั้งศีลธรรมและกฎหมาย เมื่อแรงงานข้ามชาติถูกเอาเปรียบค่าแรง สวัสดิการต่ำ บางส่วนถูกละเมิดทางเพศกลายเป็นโสเภณีมีสภาพความเป็นอยู่ที่ย่ำแย่และด้อยศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์

ปัญหาสัดส่วนประชากรสูงอายุที่เพิ่มขึ้นรวดเร็ว อันเนื่องมาจากอัตราการเกิดของประชากรลดลง ขณะที่ความก้าวหน้าทางการแพทย์ทำให้คนมีอายุยืนยาวขึ้น คาดว่าในอีก 10 ปีข้างหน้า ภาคอีสานต้องประสบปัญหาเหมือนภาคอื่นๆ

ของประเทศ คือ มีประชากรผู้สูงอายุ (60 ปี ขึ้นไป) ถึงประมาณร้อยละ 15 ของประชากรทั้งหมด การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจโดยรวม เพราะมีคนวัยทำงานน้อยลง แต่ปัญหาอีกด้านที่สังคมอีสานต้องเผชิญก็คือ วิกฤตการดูแลผู้สูงอายุ ให้มีสุขภาวะที่ดี รวมทั้งเข้าถึงระบบสวัสดิการสังคมต่าง ๆ

นี่คือปัญหาความมั่นคงของมนุษย์ในภาคอีสานที่กำลังรุมเร้าและท้าทายการทำงานเสริมสร้าง "สุขภาวะของคนอีสาน" ที่เราต้องร่วมกันสร้างองค์ความรู้การขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาวะอย่างเร่งด่วน อีกด้านหนึ่ง...

■ การจัดการน้ำภาคอีสาน (Esan: Water Management)

พื้นที่ราบสูงภาคอีสานมีลักษณะภูมิประเทศสูงๆ ต่ำๆ ภูมิประเทศแบบโคกสลับแอ่งน้ำ หรือพื้นที่ราบลอนลาด (Rolling Plain) มีเนินสลับกับแอ่งน้ำ หนอง บึง ซึ่งเกิดจากการละลายของเกลือหินใต้ผิวดินที่ทำให้พื้นที่ยุบตัวลงเป็นแอ่ง และบางแห่งเกิดการอัดตัวของเกลือดันพื้นดินให้สูงขึ้น และภูมิประเทศแบบที่ราบลุ่มน้ำ (Alluvial Plain) ปรากฏอยู่บริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำในแอ่งโคราช คือ ที่ราบลุ่มน้ำชี และที่ราบลุ่มน้ำมูล ส่วนแอ่งสกลนคร คือที่ราบลุ่มน้ำสงคราม และทั้งหมดนี้จะไหลลงสู่มแม่น้ำโขง

พื้นที่ส่วนใหญ่ของอีสานมีฝนตกหนักในช่วงเวลาสั้นๆ ประกอบกับพื้นดินเป็นทรายไม่อุ้มน้ำ บางส่วนเป็นภูเขาซึ่งจะทำให้น้ำไหลเทไปยังลำน้ำสาขาและน้ำสาขายหลักมีปริมาณมากจนเอ่อล้น "ออกแก่ง" สองฝั่งในที่ราบลุ่มแม่น้ำ

เดิมที่พื้นที่น้ำท่วมเป็นบริเวณที่ผู้คนอาศัยอยู่ไม่ได้แต่จะใช้เป็นที่ทำนา โดยวางแผนหาอย่างสอดคล้องกับการไหลของน้ำ ไม่ตั้งบ้านเรือนชิดฝั่งแม่น้ำ แต่จะเลือกที่เนินที่อยู่ใกล้แหล่งน้ำ เป็นลำน้ำสาขา กุด บึง หรือ หนองน้ำ ไม่เป็นที่ดอนมากนักเพราะต้องอาศัยน้ำในการทำนา ในพื้นที่สูงแห้งแล้งเกินไป ในการเลือกที่ตั้งถิ่นฐานดังกล่าวจะอาศัยองค์ประกอบด้วยพื้นที่ "นา" คือ มีพื้นที่สำหรับทำนาได้ "น้ำ" คือ มีแหล่งน้ำสำหรับอุปโภคบริโภค เป็นลำน้ำ กุด หนอง บึง ธรรมชาติ และ "เนิน" คือ ที่สำหรับตั้งชุมชน เป็นที่สูงน้ำท่วมไม่ถึง และการตั้งชุมชนบนที่เนินแบบนี้ทำให้ต้องมีการเรียนรู้ที่จะจัดการน้ำเพื่อใช้ในชุมชน โดยหาวิธีการกักน้ำ และขยายที่อยู่อาศัยโดยน้ำไม่ท่วม

ต่อมามีการพัฒนาเทคนิคการนำน้ำจากแม่น้ำไปใช้โดยการกั้นทำนบ ระเบิดดินทำคันที่เป็นระทัดที่ใช้แรงคนถีบ บ้างใช้พลังน้ำ ซึ่งสามารถขยายพื้นที่การผลิตข้าวได้อย่างกว้างขวาง บางพื้นที่พัฒนา "บาราย" เพื่อกักน้ำ แนวคิดและธรรมเนียมเหล่านี้ยังคงมีให้เห็นจนปัจจุบัน บางแห่งแหล่งน้ำก็ยังเป็นแหล่งน้ำที่สำคัญที่ใช้ในระบบประปาสมัยใหม่ได้ แต่ปัจจุบันส่วนใหญ่กลับถูกละเลยขาดการบำรุง ระบบชลประทานที่มาจากภูมิปัญญาท้องถิ่นในอดีตจึงไม่ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

การสร้างเขื่อนขนาดใหญ่ในภาคอีสานเพื่อพัฒนาแหล่งน้ำรองรับการผลิตขนาดใหญ่มีเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ เช่น โครงการโขง-ชี-มูล หรือโครงการพัฒนาระบบโครงข่าย

ท่อส่งน้ำ (Water Grid) โครงการผันน้ำจากแม่น้ำโขงและประเทศเพื่อนบ้านมาเติมในอีสาน ซึ่งถูกเสนอขึ้นมาพร้อมกันกับ ร่าง พ.ร.บ.น้ำ และรูปเกษตรพันธสัญญา (Contract Farming) เพื่อผลตอบแทนที่เหมาะสมกับการใช้น้ำจากระบบที่ลงทุนสูง สามารถควบคุมปริมาณน้ำ ค่าใช้จ่ายน้ำ ได้อย่างครบวงจร

โครงการ โขง-ชี-มูล เป็นตัวอย่างที่ทำให้เห็นภาวะความขัดแย้งกันระหว่างสิ่งก่อสร้างทางวิศวกรรมและสภาพภูมิศาสตร์ของอีสาน เพราะเขื่อน ฝ่าย คั้นดิน ในทุกสายน้ำได้ทำลายเส้นทางทางไหลหลากของน้ำตามธรรมชาติ เปลี่ยนเป็น "อุทกภัย" ซึ่งสร้างปัญหาต่อนิเวศโดยรวมของระบบแม่น้ำทำให้เกิดความเสียหายทางเศรษฐกิจเกินกว่าที่กำลังของคนในชุมชนจะควบคุมได้

เป็นที่ประจักษ์แล้วว่า การจัดการน้ำในพื้นที่ภาคอีสานที่ผ่านมาด้วยการสร้างเขื่อนขนาดใหญ่ นั้น สร้างผลกระทบทั้งทางสิ่งแวดล้อม สังคม และสุขภาพ ของประชาชนอย่างรุนแรง ทำให้อีสานที่เคยเป็น "นิเวศวัฒนธรรมการเกษตร" เปลี่ยนเป็น "เมืองการผลิต" ชุมชนที่เคยมีนิเวศแบบพึ่งตนเอง การเกษตรที่จัดการระบบชลประทานได้เองมาช้านาน ต้องพึ่งพาทักษะนอกมากขึ้นทุกขณะ ตลอดจนสภาวะแวดล้อมที่วิกฤตเสื่อมโทรมลงอย่างเห็นได้ชัด

นโยบายสาธารณะในการจัดการน้ำภาคอีสานในระยะต่อไป ซึ่งอาจเน้นเรื่อง การจัดการน้ำในระบบย่อย แทนโครงการก่อสร้างขนาดใหญ่ ภายใต้การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น ที่ต้องการการรวบรวมสังเคราะห์ประสบการณ์การจัดการน้ำ และองค์ความรู้ที่มีอยู่ตามพื้นที่ต่างๆ ในภาคอีสาน จึงเป็นประเด็นสำคัญอย่างยิ่งต่อการสร้าง "สุขภาวะและคุณภาพชีวิตที่ดี" ของคนอีสาน...

ประเด็นหลักทั้ง 5 เรื่อง คณะทำงานโครงการฯ จะระดมความเห็นจากนักวิชาการ ทั้งสองฝ่าย ตลอดจนภาคีที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมจัดทำกระบวนการ กิจกรรม และแผน ปฏิบัติการ รวมทั้งทีมงานที่จะเป็นหลักในการขับเคลื่อนแต่ละเรื่อง ซึ่งจะมีประเด็น อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับ HPP เพิ่มเติมขึ้นมาจากการจัดเวที หรือข้อเสนอแนะจาก คณะกรรมการชี้ทิศทาง ก็จะนำมาจัดเข้าสู่แผนการทำงานในลำดับต่อไป

5 เวกีวิชาการสาธารณะเพื่อสุขภาวะอีสาน

ในโอกาสพิธีลงนามบันทึกความร่วมมือทวิภาคีอย่างเป็นทางการ ในวันที่ 8 พฤษภาคม 2551 คณะทำงานโครงการ พสส. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดเวทีวิชาการสาธารณะเพื่อสุขภาวะอีสาน เพื่อร่วมเปิดประเด็นวิชาการและความร่วมมือด้านนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพอย่างเป็นรูปธรรมขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างองค์ความรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ แนวคิดการทำงานด้านนโยบายสาธารณะเพื่อพัฒนาสุขภาวะของบุคลากร และหน่วยงานภาคีเครือข่ายในภูมิภาคอีสาน
2. เพื่อสนับสนุนภารกิจการขับเคลื่อนวิชาการและการพัฒนาสุขภาวะของมหาวิทยาลัยขอนแก่น และสำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ อย่างเป็นรูปธรรม
3. เพื่อแสวงหาแนวทาง และกระบวนการทำงานเชิงบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานวิชาการ และผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ประเด็นนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพในอนาคต
4. เพื่อเผยแพร่โครงการความร่วมมือทวิภาคีของทั้งสองหน่วยงาน แก่สาธารณชนโดยผ่านสื่อมวลชนต่างๆ

วิธีการ/กระบวนการ

1. การแสดงปฐกถาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ
2. การแถลงข่าวของผู้บริหารทั้งของมหาวิทยาลัยขอนแก่น และสำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ
3. การเสวนา เรื่อง "บูรณาการความรู้สู่การขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาวะอีสาน" โดยผู้แทนหน่วยงานภาคีที่เกี่ยวข้องในภาคอีสาน

วัน เวลา สถานที่จัด

วันพฤหัสบดีที่ 8 พฤษภาคม 2551 ตั้งแต่เวลา 08.30 - 13.30 น.
ณ ห้องประชุมสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ผู้เข้าร่วมเวทีวิชาการฯ

ประมาณ 100 คน ประกอบด้วย

1. นักวิชาการมหาวิทยาลัยขอนแก่น และ สช. 30 คน
2. ผู้แทนหน่วยงานภาครัฐ 15 คน
3. ผู้แทนองค์กรพัฒนาเอกชน 15 คน
4. ผู้แทนองค์กรชุมชน 10 คน
5. สื่อมวลชน 10 คน
6. นักศึกษาและผู้สนใจทั่วไป 20 คน

ผู้ประสานงานการจัดงาน

จรรย์ญา วงษ์พรหม และ พัชรินทร์ ฤชวรารักษ์

สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น

โทร. 08-1871-7910

e-mail: jarwon@kku.ac.th

กำหนดการ

เวทีวิชาการสาธารณะเพื่อสุขภาวะอีสาน

เนื่องในโอกาสพิธีลงนามบันทึกความร่วมมือวิชาการทวิภาคี ระหว่าง
มหาวิทยาลัยขอนแก่น และ สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ

วันพฤหัสบดีที่ 8 พฤษภาคม 2551 เวลา 08.30 - 13.30 น.

ณ ห้องประชุมชั้น4 สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น

08.30 - 09.00 น. ลงทะเบียน

09.00 - 10.00 น. ปาฐกถาธรรม "ธรรมเพื่อสุขภาวะบนวิถีความพอเพียง"
โดย พระไพศาล วิสาโล

เจ้าอาวาสวัดป่าสุคะโต จ.ชัยภูมิ

คณะกรรมการประจำสถาบันวิจัยและพัฒนา มข.

10.00 - 10.30 น. พิธีลงนามความบันทึกความร่วมมือทวิภาคี ระหว่าง

- มหาวิทยาลัยขอนแก่น (มข.)

โดย ศ.เกียรติคุณ ดร.สุนนต์ สกลไชย อธิการบดี

- สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.)

โดย นพ.อำพล จินดาวัฒนะ เลขาธิการ

แถลงข่าวต่อสื่อมวลชน "มหาวิทยาลัยขอนแก่นกับพันธกิจ
การพัฒนาโดยนายสาธารณะเพื่อสุขภาวะชาวอีสาน"

โดย อธิการบดี มข. และ เลขาธิการ สช.

10.30 - 12.30 น. เสวนาสาธารณะ เรื่อง "บูรณาการความรู้สู่การขับเคลื่อน
นโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาวะอีสาน"

นำการเสวนาโดย

- รศ.ศรีศักร วัลลิโภดม

นักวิชาการเพื่อท้องถิ่น

- รศ.ดร.กิตติชัย ไตรรัตนศิริชัย

รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและการถ่ายทอดเทคโนโลยี มข.

- นายวิจิตร บุญสูง

ประธานมูลนิธิธรรมร่วมใจ

- นางสุนทร แข่งกิ่ง หัตถ์ถิ

เครือข่ายผู้หญิงอีสาน

ดำเนินรายการโดย

นางสาวนาตยา แวววีรคุปต์

พิธีกร สถานีโทรทัศน์ทีวีไทย ทีวีสาธารณะ

12.30 - 13.30 น. รับประทานอาหารกลางวันร่วมกัน

ร่วมขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะ
เพื่อสุขภาวะอีสาน
เพื่อความอยู่เย็นเป็นสุข
ของคนอีสาน...

ห้องสมุด ๓๐๐ ปี เสนอ พิมพ์พวงแก้ว

00002740

